

Technologische vernieuwing draagt bij aan 174 miljard euro zorgkosten in 2040

22 juni 2018

De Volksgezondheid Toekomst Verkenning (VTV) 2018 [brengt in kaart](#) wat er op ons af komt qua zorgkosten als we als maatschappij op de huidige voet door zouden gaan en niets extra's zouden doen, en hoe we daarmee om kunnen gaan. De VTV is een vierjaarlijkse rapportage van het RIVM over de ontwikkeling van de volksgezondheid in Nederland. Het geeft inzicht in de belangrijkste toekomstige maatschappelijke opgaven op het gebied van ziekte en gezondheid, gezondheidsdeterminanten, preventie en gezondheidszorg in Nederland.

Zorgkosten technologie ook kostenbesparend

De zorgkosten zijn in 2040 tweemaal zo hoog als in 2015, stelt het RIVM in de verkenning. De kosten voor ouderenzorg stijgen het hardst: van 20 procent van het totaal in 2015 naar 25 procent in 2040. In geld uitgedrukt is dat een toename van 17 naar 43 miljard euro. De stijgende kosten voor technologische vernieuwing kunnen ook kostenbesparend werken. Dan moet er echter wel gestuurd worden op kosteneffectieve interventies en moet achterhaalde technologie tijdig worden uitgefaseerd. Nieuwe technologie kan ook kosten besparen doordat het de mogelijkheid biedt om de duurdere tweedelijnszorg naar de goedkopere eerstelijns te verplaatsen.

De inzet van technologie en de inrichting van de leefomgeving zijn kansrijke oplossingsrichtingen bij het aanpakken van de opgaven waar we voor staan, aldus het RIVM. Er gebeurt al veel in de maatschappij om beter op de toekomst voorbereid te zijn. Hier kunnen we van leren en verder op bouwen. De opgaven hebben veel raakvlakken met bestaand en voorgenomen beleid. Acties gericht op de langetermijnopgaven die de VTV signaleert, zouden hierbij aan kunnen sluiten. De resultaten van de VTV zullen onder de aandacht van de relevante beleidsprogramma's worden gebracht.

Zorg blijft grotendeels mensenwerk

Ondanks technologische ontwikkelingen zoals telemonitoring en operatierobots, blijft de zorg in vergelijking met andere sectoren grotendeels mensenwerk, in 2040 goed voor 1,4 miljoen banen. Het RIVM adviseert om voldoende handen aan het bed te garanderen omdat de druk op de gezondheidszorg vanwege de vergrijzing toeneemt.

- Zo zullen er steeds meer mensen komen met chronische aandoeningen zoals artrose, nek- en rugklachten en diabetes. Ook neemt de multimorbiditeit en sociale problematiek onder ouderen toe. Eenzaamheid en de druk op informele (mantel)zorg zal in 2040 steeds problematischer worden. Vooral in de krimpregio's komen zorgvoorzieningen het meest onder druk te staan.
- Onze gezondheid wordt verder beïnvloed door onze leefstijl en door onze leefomgeving. Op het gebied van leefstijl zijn er zowel gunstige als ongunstige toekomstige ontwikkelingen. Minder mensen roken en meer mensen bewegen, meer mensen zijn te zwaar. Ongezond gedrag is verantwoordelijk voor bijna 20 procent van de ziektelast. Roken is de belangrijkste oorzaak. Een ongezond binnen- en buitenmilieu veroorzaakt 4 procent van de ziektelast, met luchtverontreiniging als de belangrijkste oorzaak. Ongezonde arbeidsomstandigheden veroorzaken bijna 5 procent van de ziektelast.
- Antibioticaresistentie, klimaatverandering en de dalende vaccinatiegraad zijn bekende opgaven voor de toekomst. Er zijn ook nieuwe ontwikkelingen die onze volksgezondheid kunnen gaan beïnvloeden. Zo zijn de mogelijke gezondheidsgevolgen van de toename van medicijnresten, microplastics en nanodeeltjes in ons milieu nu nog onduidelijk.
- Een andere nieuwe ontwikkeling is dat de samenleving op verschillende gebieden te maken krijgt met toenemende druk, bijvoorbeeld in het onderwijs en op de werkvloer. Ook de verdergaande verstedelijking zorgt voor toenemende drukte. Dit kan leiden tot stress en gezondheidsproblemen.

Meer samenwerking nodig

Deze opgaven vragen om meer samenwerking: beleidsmakers, burgers, patiënten, zorgverleners, onderzoekers én maatschappelijke organisaties. Daarbij staat de persoonlijke situatie van mensen centraal. Over de grenzen van volksgezondheid en zorg heen kijken is hierbij van groot belang, benadrukt het RIVM.